

NOORE ÕPETLASE STIPENDIUMI JUHEND

Kinnitatud 13.05.2020 nr. 1-11.1/4616

EESMÄRK, KÄSUTUSALA, VASTUTUS

Juhendi eesmärk on sätestada Noore Õpetlase stipendiumiskeem, sh stipendiumi taotlemise tingimused ning maksmise kord.

Stipendiumiprogrammi rakendamist korraldab Sihtasutus Archimedes (edaspidi sihtasutus). Korraldamine hõlmab muuhulgas:

- programmi dokumentide õigeaegset ettevalmistamist ja vajalikku kooskõlastamist;
- informatsiooni vahendamist ja avalikustamist;
- taotlejate, stipendiaatide ja teiste seotud osapoolte nõustamist;
- taotlusvooru läbiviimist, sh taotluste hindamise ja valiku korraldamist;
- stipendiumilepingute ettevalmistamist, sõlmimist ja lõpetamist ning stipendiumi maksmist;
- lepingute täitmise järelevalvet ja aruannete analüüsi;
- avalikkuse teavitamist.

Juhendi koostamist ja täiendamist ning selles sätestatud stipendiumite välja andmist koordineerib sihtasutuse hariduse rahvusvahelistumise agentuuri riiklike kõrgharidusprogrammide büroo.

TEGEVUSE KIRJELDUS**STIPENDIUMI EESMÄRK JA ÜLDISED PÕHIMÕTTED**

1. Toetatakse Eestist pärit andekate keskharidusega noorte kõrghariduse tasemel õpinguid tunnustatud väliskõrgkoolide juures.
2. Programmi tulemusel suureneb rahvusvahelise kogemusega spetsialistide osakaal Eestis.
3. Stipendiumi väljaandjad soovivad rõhutada piireületavat õppimiskultuuri, millel on läbi aegade olnud euroopalikus traditsioonis oluline koht. Stipendium antakse arusaamises, et omandatud tarkusi rakendatakse pärast õpingute lõppu Eesti hüvanguks, vastupidisel juhul käsitletakse stipendiumit laenuna.
4. Stipendium koosneb õpingute alguses makstavast ühekordsest stardirahast.
5. Stipendiumi antakse välja ettevõtjate, Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi ministeerium) ning sihtasutuse koostöös.
6. Programmi eelarvesse annavad võrdse rahalise panuse ettevõtjad ja ministeerium.

TAOTLEMISE TINGIMUSED

7. Stipendiumi võivad taotleda isikud kes:
  - 7.1. on vastu võetud tunnustatud kõrgkooli välisriigis;
  - 7.2. asuvad taotlemise aasta sügisel väliskõrgkoolis õppima rakenduskõrghariduse või bakalaureuse tasemel õppe esimese aasta üliõpilasena;
  - 7.3. on omandanud keskhariduse viimase kolme aasta jooksul;
  - 7.4. on saanud inglise keele riigieksamil B2 taseme või rahvusvahelise keeleeksami B2 taseme ning matemaatika riigieksamil vähemalt 85 punkti; IBDP (*International Baccalaureate diploma programme*) õppekavade puhul 85% maksimumtulemusest v.a kunsti õppesuuna taotlejad;
  - 7.5. on õppemaksu olemasolu korral leidnud võimaluse selle tasumiseks;
  - 7.6. ei ole Eesti kõrgkoolis õppinud rohkem kui 18 kuud;
  - 7.7. on Eesti kodanikud või omavad siin elamiseks alalist elamisluba.
8. Erandkorras võivad stipendiumi taotleda välisriigis keskhariduse omandanud Eesti kodanikud.

STIPENDIUMI SUURUS JA TINGIMUSED

9. Stipendiumi suurus on kuni 4000 eurot stipendiaadi kohta ja seda makstakse stardirahana õpingute alguses. Kõik samal aastal makstavad stipendiumid on üldjuhul ühesuurused.
10. Otsuse stipendiaatide valiku ja stipendiumi suuruse osas teeb haridus- ja teadusministri käskkirjaga moodustatud Noore Õpetlase stipendiumi nõukogu (edaspidi nõukogu).
11. Stipendiumi võib kasutada ainult taotluses näidatud kõrgkoolis õppimiseks.
12. Stipendium kantakse stipendiaadi arveldusarvele ühe maksena enne välisõpingute algust, kuid mitte enne stipendiumilepingu sõlmimist.
13. Stipendium on tulumaksuvaba.
14. Stipendiumi vastuvõtmisega kohustub stipendiaat pöörduma ühe aasta jooksul pärast õpingute lõpetamist tagasi Eestisse. Tähtaega on võimalik pikendada seoses õpingute jätkamisega välismaal.
15. Tagasitulemise kohustus loetakse täidetuks, kui stipendiaat peale kõrgkooli lõpetamist:
  - 15.1. alustab õpinguid Eesti ülikoolis magistri- või doktoriõppe tasemel,
  - 15.2. asub tööle Eesti ettevõttes, riigiasutuses või alustab siin ettevõtlusega,
  - 15.3. panustab nõukoguga kooskõlastatult Eesti arengusse muul moel (näiteks osaledes Eesti organisatsioonide töös või nende heaks välismaal, läbides siin praktika jms).
16. Sihtasutus võib nõukogu otsusega stipendiumi täies ulatuses tagasi küsida, kui stipendiaat ei täida lepinguga võetud kohustusi.

TAOTLEMINE JA TÄHTAJAD

17. Taotlusi võetakse vastu üks kord aastas. Taotluste esitamise tähtajaks on **7. juuli**.
18. Taotlus koos nõutud lisadokumentidega peab olema esitatud hiljemalt tähtajana välja kuulutatud kuupäeval.

19. Taotlus koos kõigi nõutud lisadega tuleb esitada elektroonilise taotluskeskkonna kaudu (www.archimedes.ee/taotlused). Taotluste esitamise võimalus avaneb kuu aega enne väljakuulutatud tähtaega.
20. Taotlusele tuleb lisada skaneeritud või digiallkirjastatud kujul:
  - 20.1. kinnitus väliskõrgkooli vastuvõtmise kohta (või kinnitus selle kohta, millal taotlejat vastuvõtmisest teavitatakse);
  - 20.2. kinnitus rahaliste vahendite olemasolu kohta (sponsorleping, vanemate kinnituskiri vm), kui tulevane üliõpilane peab tasuma õppemaksu;
  - 20.3. riigieksamite tulemuste ametlik väljavõte (eesti.ee portaalist alla laaditud dokument või koopia riigieksami tunnistusest). IBDP õppekavadel esitatakse tähtajaks kooli tõend prognoositavate lõputulemustega (*predicted grades*) ja ametlikud tulemused nende laekumisel.
21. Kõik dokumendid tuleb laadida taotlussüsteemi. Sihtasutusel on õigus kontrollida üleslaetud dokumentide vastavust originaalidele.

VALIKU ALUSED

22. Nõukogu hindab esitatud taotlusi kahes voorus:
  - 22.1. esitatud dokumentide alusel valitakse välja taotlejad, kes pääsevad intervjuule;
  - 22.2. intervjuude alusel koostatakse taotlejatest pingerida.
23. Dokumendite hindamisel arvestab nõukogu:
  - 23.1. taotleja riigieksamite tulemusi;
  - 23.2. väliskõrgkooli akadeemilist taset ning valitud eriala olulisust Eestile;
  - 23.3. taotleja motivatsiooni välismaal õppida ning õpitut hiljem Eestis rakendada.
24. Nõukogul on õigus kehtestada lisakriteeriume, et tagada stipendiaatide võrdsem esindatus:
  - 24.1. piirkondade ja koolide lõikes (eesmärgiks on toetada stipendiaate erinevatest Eesti piirkondadest ja koolidest);
  - 24.2. väliskõrgkoolide ja erialade lõikes (eesmärgiks on mitmekesisus, erinevad riigid, ülikoolid ja erialad).
25. Stipendiumi määramise otsustab nõukogu lähtudes programmi eelarvest.
26. Hindamisprotseduur võtab aega üks kuu tähtajana väljakuulutatud kuupäevast.

LEPINGU SÕLMIMINE JA STIPENDIUMI MAKSMINE

27. Sihtasutus sõlmib üldjuhul üks kuu enne välisõpingute algust stipendiaadiga lepingu, mis sätestab stipendiumi suuruse ning kasutamise tingimused.
28. Hiljemalt lepingu sõlmimise hetkeks tuleb stipendiaadil esitada lõplik vastuvõtmist kinnitav dokument (kui seda ei esitatud taotlemise ajal). Enne lepingu sõlmimist võib sihtasutus kontrollida skaneeritud kujul esitatud dokumentide originaale.
29. Stipendium kantakse stipendiaadi arveldusarvele hiljemalt 14 päeva enne välisõpingute algust, kuid mitte enne stipendiumilepingu allkirjastamist.
30. Juhul kui stipendiaat ei saa stipendiumi määramise aastal õpinguid väliskõrgkoolis alustada, võib ta stipendiumit kasutada õpinguteks samal erialal ja ülikoolis järgmisel

aastal. Sellisel juhul tuleb välisülikooli vastuvõtmist kinnitavad dokumendid esitada uuesti.

ARUANDLUS

31. Esimese õppeaasta lõpul, kuid mitte hiljem kui stipendiumi maksmisele järgneva aasta 1. septembril tuleb esitada aruanne. Aruanne esitatakse taotlussüsteemis elektrooniliselt.
32. 3 kuu jooksul pärast väliskõrgkooli lõpetamist esitab stipendiaat sihtasutusele koopia väliskõrgkooli lõpetamist kinnitavast dokumendist. Koopia tuleb saata skaneerituna e-posti teel aadressile: info@archimedes.ee.

DOKUMENTATSIOON

33. Noore õpetlase stipendiumiprogrammiga seotud dokumente ja andmeid säilitab sihtasutus ettenähtud aja jooksul kooskõlas sihtasutuse dokumendihalduse korraldusega. Sihtasutus ei säilita taotlejate ja stipendiaatide poolt saadetud dokumente, mida juhendis ei nõuta.

STIPENDIUMI KASUTAMISEST TEAVITAMISE KORD

34. Stipendiaatide nimekiri avalikustatakse sihtasutuse kodulehel.